


PRESENTED TO THE
D.151.32
Public Library of the City of Boston
SICUT PATRIBUS SIT DEUS NOBIS.
BOSTONIA
CONDITA AD.
1630.
CIVITATIS REGIMINE DONATA A.D. 1822.
By George Ticknor, Esq.
Received
No.

Cançoner de les obretes en nostra lengua materna mes divulgades durant los segles XIV, XV e XVI.



Barcelona: se ven en la libreria d'Alvar Verdaguer, en la Rambla, enfront del Liceu.



Cobles nouament fetes sobre los formēters y usurers ab vn vilācet.





Mare de Deu p̄gau p̄ nos ✠ Puix sou mare dels peccados ✠ Que bona sentencia hajam ✠ y paradis possehiā. Amē.

Al jorn del judici
Sarra qui haura fet seruici.

Estāpades en la ciutat de Barcelona per P. Regnier.















Cobles contra los Formenters y Usurers.





Los pobres p̄guē a Deu
per pluja / de cor ences,
y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Pregan Deu la pobre gēt
per lo bon viure comu
y los que tenen forment
no volen fer be a nengu,
ans treballen cadascu
destruyrlos sense mes,
 Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.





¶ Sils pobres criden justicia
tenen ne molta raho
puix lo pecat d avaricia
a tants llança a perdicio,
yo prech Deu quels ho perdo
ab tal que noy tornen mes/
  Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Con ve al tēps de les messes
los chrestians de si oblidats
molt cuytats van per les eres
per agabellar los blats,
apres les comunitats
non troben ab sos diners
  Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usurers.

¶ Comprar blat per la despesa
ningu ho te de mal parer,
abans es gran sauiesa
quin compra per son mester,
mas esserne mercader
per cert que nom plau en res,
  Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Per bo que vn home sia
si sos bens esmersa en blats
sempre te en la fantasia
com fara enganys y barats,

almoynes ni charitats
nols y demaneu en res,
  Que d aço ne fan mēyſpreu
los formentes y uſures.

¶ Catalunya ya es perduda
per poca pluja y molt vent,
en plets / bandols y vſura
eſta poſada la gent:
bes perden a grat ſient
vuy en coſes de no res,
  Y de aço ne fan menſpreu
los formentes y uſures.

¶ Los qui tenen blats a vēdre
ſempre deſijen mal any,
coſa que no puch entendre
perdre l'anima per guany,
ells hi pagaran lo ban /
per malla daran diners
  Si de aço ne fan menyſpreu
los formentes y uſurers.

¶ Tambe baſtarial blat
ſi la juſticia volia,
tant a car com a mercat
y a mercat com careſtia
perdrien la fantaſia
aquells falſos baraters,
  Que de tot ne fan menyſpreu
los formentes y uſurers.

¶ Yo suplich al rey Felip,
senyor de los terrenals,
virey y gouernador
y a tots los officials
vullen castigar los mals
axi batles com vegues
Perque non facen menyspreu
los formentes y usures.

¶ O ciutat de Barcelona
regida de bon consell,
mira ques fa en Osona,
en Sagarra y en Urgell,
arrabassa los la pell,
son pijos que bandoles,
Puix de tot ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Jesu Christ promet salari
al prohisme quel honrem,
nosaltres fem lo contrari
que li fem quant mal podem:
un dia ens penedirem,
mas no se sins valra res:
Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Miserables de nosaltres
quin compte darem a Deu?
tots dies cahem en faltes
trencant lo manament seu:



lo chrestia se fa juheu
en coses de linteres,
  Y de tot ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Del modo que mesuram
axi serem mesurats,
sil prohisme maltractam
tambe serem maltractats:
quins remetra los pecats
puix Deu tenim tan offes?
  Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Dels chrestians de natura
estich yo molt espantat,
la hu te falsa mesura,
laltre remulla lo blat:
en fi que noy ha bondat
ni crech sen tropia mes,
  Puix de aço ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Com no plou y fa secades
los logrers estan contents,
en temps de males anyades
venen molt be los forments:
ab les miserables gents
ab aquells fan sos affers:
  Y de aço ne fan mensypreu
los formentes y usurers.

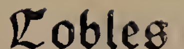
¶ Qui vol pujar a riquesa
pel de boch hi te a mesclar,
consciencia ni lealtesa
ab ell no pot aturar:
veritat noy vull cercar
perque tots son mentides,
Y de tot ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Que li profiten los guanys
al qui mor desesperat?
se seguexen molts de danys
del agabellar del blat:
catius los te lo pecat,
y sempre com mes va mes:
Puix de tot ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Ab les penes del infern
noy pensen los miserables,
ni ab aquell foch etern
ahon seran ab los diables.
Per vostres claus adorables
Jesus siau mon paues:
Ay/ si daço en fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Ara presten a sensal,
de vint sous que paguen dos
per lançar a lespital
als pobres treballados:





o logrers maluats traydors
tan mal camí haueu pres:
  Y de aço ne fan menyſpreu
los formentes y uſures.

¶ O miſerables de richs
com teníu negre lo cor,
tots los goigs y los delits
teníu mes en lo treſor,
no penſau en lo Senyor,
que beus valdría molt mes:
  Y de aço ne fan menyſpreu
los formentes y uſures.

¶ Tots aquells qui ſon logrers
jals conexeu ab la viſta,
perque no tinguen fer plers
ſempre fan la cara triſta:
del infern fan la conquiſta
tots aquells qui ſon bladers:
  Puix de tot ne fan menyſpreu
los formentes y uſurers.

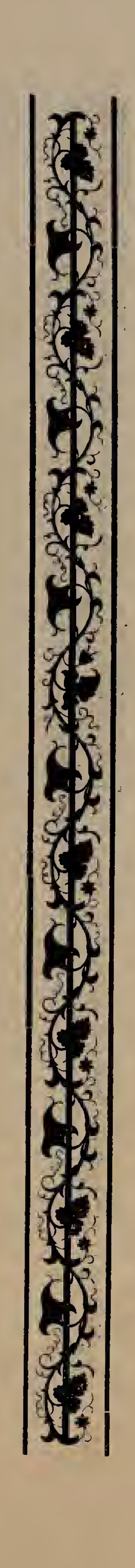
¶ Moltes viudes veig logreres
per multiplicar los dots:
per places y per carreres
les donaſſen cent açots:
ſi de mi en prenien vots
nols faría mes proces:
  Y de aço ne fan menyſpreu
los formentes y uſures.

¶ Les riqueses mal guanyades
mal profit fan com se veu,
quantes cases aplanades
que noy ha pel terç hereu/
axi ho te promes Deu
tals bens tornen a no res,
Y de asso ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ May lo rich fa be al pobre
y siu fa no ab bona fi,
perque quant fa, fa ab logre,
may segueix lo dret cami:
lo mon porta mal cami
que no tenim dret ni enues,
Y de aço ne fan mensypreu
los formentes y usures.

¶ Qui posa fam en la terra
sino los nostres pecats?
Jesu Christ nos fa la guerra
en donar nos sequedats:
cadaldia fem royndats
y nons esmenam en res:
Y de tot ne fan menyspreu
los formentes y usures.

¶ Dels qui deurien dar llum
y mostrar nos bons camins
may ne traureu si no fum
puix son tornats tan mesquins,





capellans son tan coquins
cathalans com estrangers:
  Y de aço ne fan menyspreu
los formentes y usurers.

¶ A Jesus Deu eternal
yo suplich per sa bondat
del linatge humanal
vulla hauerne pietat,
y al logrer fer traurel blat
de les citges y graners
  Perque nons fassen menyspreu
los formentes y usurers.







¶ Vilancet.





B lo nom de chreſtians
fem males obres:
teſtimoni 'n fan los pobres.

¶ Lo nom tenim de chreſtians
ſens pietat,
mana Deu ſiam germans
en charitat,
noſaltres ab crueltat
fem males obres/
teſtimoni ne fan pobres.

¶ Jeſu Chriſt Deu eternal
nos vulla aydar,
la juſticia terrenal
noy vol mirar:
ſancta creu fa vuy girar
les bones obres/
teſtimoni ne fan pobres.

¶ Fi.

¶ Eſtãpades en la noble y leal ciutat de Barcelona
per Pere Regnier.


De or / de riqueſes / dargēt.
¶ Lauors no haura hom talēt
De res no haura hom deſir
Sino ſolament de morir.



Cobles nouament

fetes per Pere Giberga / contra tots los delats de Cathalunya y secaços de Antoni Roca : recordant los la cruel sentencia y mort del Galipapo y altres dos de lur companyia: la qual passara per tots ells si no buyden prest la terra.







Barcelona. Any Mil e cinch cents quaranta e quatre.





Cobles

fetes per

Pere Giberga.


Alfactors buydau la terra
nous vullau mes detenir:
  Guardau vos de la deſſerra
del carrer del Regomir.

¶ Guardau q̄l Marques may vetla
ſi non pendreus y matar vos:
procurau de procurar vos
vns hermita y altres cella:
nous fieu del aſpra ſerra
ni dels que penſau ſeruir:
  Guardau vos de la deſſerra
del carrer del Regomir.

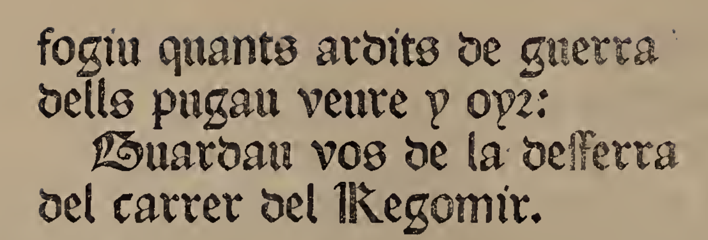
¶ Guardau vos de les tenalles
foguejants que son molt crues:
guardau que vostres carns nues
prest no paguen vostres falles:
guardau que tots nuus per terra
rossegats deueu morir:
  Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Unan saco y altran papo
sentireu per hon se vulla
que passeu / fins la despulla
porteu com lo Galipapo/
y altres dos que nuus per terra
tenallats verem ayr:
  Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Mirau q̃s igual sentencia
per matar vos ordonada
y es del cel crech deuallada
per los crims de resistencia
nous poseu dins tan gran erra
meteu vos prest a fugir:
  Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Nous engan fer de Pujades
ni de Semenat valença
que sols nous faran parença
quels dolguen les tenallades:





fogiu quants ardits de guerra
dells pugau veure y oyr:
Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Fogiu cases de pagesos
y de capellans y frares/
de compares y comares
queus voldrien morts o presos:
caualler noy han la terra
queus gos en res fauorir:
Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Desfreçats tras un aradre
feu de mal en be gran muda:
vaja sen luny que no puda
tot hom matador y ladre
quel Marques fins dejus terra
diu queus ha de perseguir:
Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Guardau que criden justicia
dauant Deu los que matareu
y molts altres que robareu
descobrint vostra malicia:
quius honraua y nous desterra
tenallat mereix morir:
Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Quius veya fer sacrilegis
robos y traycions deuia
lora yl jorn queus acollia
perdre tots lurs priuilegis:
donchs ara quen res nous erra
de voler vos inuadir
    Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Nous engan mes lo diable
del queus ha'nganats fins ara
quel queus feya millor cara
trobareu mes variable:
passau dels Alpes la serra
mudant calçar y vestir:
    Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ Mirau quel Marqs no mira
si non seguir lur costuma
y es tan valeros en suma
quel phenix sols li retira:
fogiu tots prest a la guerra
per ben matar y morir:
    Guardau vos de la desferra
del carrer del Regomir.

¶ No spereu com Toni Roca
desser fills de la ventura/
guardau ql Marques procura
grans paranys ab freça poca

y ans de molt deixant la terra
del Frances li poreu dir:
  Guardau vos de la deſſerra
del carrer del Regomir.

¶ A dins Caldes ni Tarraça
nous hi daran mes recolta
quel Marques daquesta volta
mes los fa que nols menaça/
donchs puix may cometran erra
tal queus goſen acullir:
  Guardau vos de la deſſerra
del carrer del Regomir.

¶ Forts caſtells ni baronies
nous valdran ſi bon ſeny tenen/
ans crech cert quentrells ſoſtenen
perſeguint vos mil ſpies:
gent maluada y may ſens erra
procurau de preſt ſortir:
  Guardau vos de la deſſerra
del carrer del Regomir.

¶ Tornada.

¶ Viſcal Rey quen noſtra terra
tal Preſident feu venir
quels delats axils deſterra
quen mal horals cal fugir.





¶ Vilancich.

VIa fora y vagen fora
cauſadors dinfinit mal:
Via fos ſagramental.

¶ Vagen fora Cathalunya
vagen fora daqueſt ſetgle
los nadius yls de Gaſcunya
tots per vn compas y regle
perque mes nos deſarregle
qui dells feya mes cabal:
Via fos ſagramental.



P. Giberga.

¶ Vagen fora los mals homēs
traydors / ladres y homicides/
fins dones / minyons y promēs
vagen tras dar los ferides:
valguen los bandeigs y crides
del noſtre gran general:
Via fos ſagramental.

¶ Vagen fora tras la çoca
les raels mig arrencades/
puis es fora Toni Roca
vagen ſen los de Pujades:
muyren tots a tenallades
puis roceguen yal dogal:
Via fos ſagramental.

¶ Vagen ſen tots al diable
puis fan obres del dimoni:
reſtens renom perdurable
del maleyt moſſen Antoni:
gaſtes tot lo patrimoni
del agro fins al pardal
ſols que muyra tant de mal.

¶ Finis.

Any. M.D.xliiij.

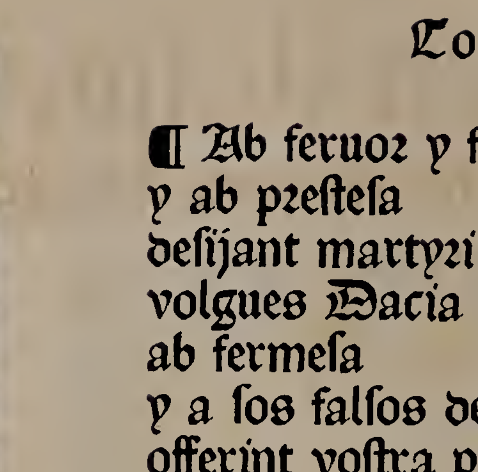


Cobles en llahor de la glorioſa verge y martyr ſancta Eularia.



Igna ſou de Barcelona
gran Patrona
hont voſtra llahor ſe canta
Eularia verge molt ſanta.

¶ Vos tẽint edat molt poca
ferma roca
fos ſeruant ley chreſtiana
amant Deu de bona gana
quels fels toca
ab penſa molt ſoberana
elegint la vida bona
gran Patrona
hont voſtra llahor ſe cãta
Eularia verge molt ſanta.



Cobles

¶ Ab feruoꝛ y foꝛtaleſa
y ab pꝛeſteſa
deſijant martyꝛi pendꝛe
volgues Dacia rependꝛe
ab fermeſa
y a ſos falſos deus cõtendꝛe
offerint voſtra perſona
gran patrona
hont voſtra llahoꝛ ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

¶ Per ſer ferma'n ſancta vida
queus conuida
fos daquell martyriſada
y cruelment açotada
foꝛa mida /
mas de Chꝛiſt fos conſolada
ab la gracia que als fels dona
gran patrona
hont voſtra llahoꝛ ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

¶ Ab falles de foch pꝛouaren
que poꝛtaren
cremar voſtre coꝛs tan digne
los miniſtres del maligne
ſe cremaren
y vos reſerua el Benigne
del gran foch / ſegons ſentona
gran patrona
hont voſtra llahoꝛ ſe canta
Eularia verge molt ſancta.



¶ Y en forma de colometa
molt perfeta
lanima voſtra pur liri
blanca y neta
y lo cors reſta al martyri
en la creu molt bona eſtona
gran patrona
hont voſtra llahor ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

¶ Reſtant en creu deſcuberta
fos cuberta
ab la neu del cel preclara
moſtrant voſtra vida clara
eſſer certa
de la gloria queus prepara
qui los fels tots galardona
gran patrona
hont voſtra llahor ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

¶ Tots los fels ab grã cordura
ſepultura
procuran a lo cors voſtre
com per eſcriptura's moſtre /
ſancta y pura
primer aſſi per be noſtre
de martyr portant corona
gran patrona
hont voſtra llahor ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

Cobles.

¶ Quant fos verge traſladada
y apoꝛtada
coſa fonch miraculoſa
del pes voſtre gloꝛioſa
eſſent poſada
y fragant oloꝛ pꝛecioſa
dins la Seu que de vos ſona
gran patrona
hont voſtra llahoꝛ ſe canta
Eularia verge molt ſancta.

¶ Toꝛnada.

¶ Recoꝛt vos de Barcelona
gran Patrona
hont voſtra llahoꝛ ſe canta
Eularia verge molt ſanta.

¶ Pꝛegau a quils cꝛims peꝛdona
gran Patrona
hont voſtra llahor ſe canta
Eularia verge molt ſanta.

¶ Finis.



¶ Eſtāpades en la ciutat de Barcelōa
en caſa de Hubert Gotard.
Any Mil cinch cents vuytanta nou.



Obres publicades.

¶ Testament den Bernat Serradell de Vich fet l'any Mil cccc.xix.

¶ Cobles de la Ballesta, ab l'albada: Anauvosen, &c.

¶ Libre del venturos Pelegri, ab les cobles d la Mort.

¶ Les set paraules q̃ Jesus dix en la creu

¶ Cobles de sant Miquel.

¶ Cobles de sant Domingo.

¶ Cobles sobre los formenters y usurers.

¶ Los goigs de la Mare de Deu de la Concepcio.

¶ Cobles fetes per P. Giberga contra tots los delats de Cathalunya. M.D.xliv.

¶ Cobles sobre la presa de Sant Quinti, cōpostes a .x. doctubre de M.D.Lvij.

¶ Cobles de santa Eularia.

¶ Consells de Andreu Marti Pineda a un son gran amich nouament casat.

¶ Auisos del dit A. M. Pineda a una noble senyora valenciana nouament casada.

Obres proximes a publicar:

¶ Cobles a la salutacio d nostra Sēyora. M.D.xxxv.

¶ Cobles fetes per Fra Johan F. Maso a la mort de D. Fadrich de Portogal Virey de Cathalunya.

¶ Cobles a la mort de Antoni Roca escandalitzador de tota Cathalunya.

¶ Cobles de un caualler y una pastora, ab les de: Dinme Juliana, &c. Any Mil D.Lxvj.

¶ Cobles de la diuisio del Regne de Mallorques, fetes en pla catala per ffrare Entelm Turmeda. Any M.ccc.xc.vij.

